

Aan Minister BZK & Stas BZK
Van CZW/D&B

nota

Nota n.a.v. verslag wetsvoorstel versterking participatie
decentraal niveau

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000035213

Datum

3 maart 2023

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met
D&B (IOB/DEM), KR

Bijlage(n)

3

Aanleiding

De nota n.a.v. verslag bij het wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau is gereed voor verzending aan de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren de minister BZK:

- In te stemmen met de nota n.a.v. verslag;
- Voor verzending de aanbiedingsbrief en de nota n.a.v. verslag te ondertekenen (natte handtekening), na ommekomst instemming van de stas BZK en minister IenW.

Wij adviseren de stas BZK in te stemmen met de passage in de nota n.a.v. verslag (vraag 55) waarin wordt toegezegd dat het ministerie van BZK zal bezien in hoeverre Bonaire, Sint Eustatius en Saba aanvullend gerichte ondersteuning nodig hebben bij de implementatie van het wetsvoorstel.

De stukken worden separaat voorgelegd aan de minister van IenW (medeondertekenaar vanwege wijziging van de Waterschapswet).

Kern

- Er is inbreng geleverd door de fracties van VVD, D66, CDA, SP, GroenLinks, ChristenUnie, SGP, BBB en Volt.
- Een groot aantal vragen is gericht op de toegevoegde waarde van het wetsvoorstel, de werking in de praktijk en of dit wetsvoorstel zorgt voor een cultuurverandering (o.a. vraag 1, 7-9, 40, 41, 44). In de beantwoording van vraag 1 is benadrukt dat dit wetsvoorstel in vruchtbare bodem valt: decentrale overheden zijn al aan de slag met burgerparticipatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Het wetsvoorstel heeft tot doel dit verder te stimuleren en draagt bij aan een betere aansluiting van op de representatieve democratie omdat de volksvertegenwoordiging met de participatieverordening vooraf heldere kaders opstelt. Toegelicht is ook dat het wetsvoorstel niet op zichzelf staat, maar gepaard gaat met diverse vormen van ondersteunend beleid van het ministerie van BZK. Dit wordt aangeboden in samenwerking met de VNG, en is beschikbaar voor alle decentrale overheden.

- Vrijwel alle fracties vragen naar de inclusie en de brede vraagstukken rond betrokkenheid van een brede groep burgers (o.a. vraag 6, 23, 24, 26, 27, 29). In de beantwoording is aandacht besteed aan de Atlas van afgehaakt Nederland en (mede) in relatie daartoe de werking van de democratie en het functioneren van de overheid. Het verruimen van mogelijkheden van inwoners om tussen de verkiezingen door invloed uit te oefenen is één van de maatregelen die de democratie kan versterken. Hierbij is het belangrijk om de representativiteit en de inclusiviteit te waarborgen en ondersteuningsbeleid is daar ook specifiek op gericht (vragen 23, 24). Aangegeven is, conform de memorie van toelichting en nader rapport, dat het onderhavige wetsvoorstel niet het antwoord tracht te bieden op het brede(re) vraagstuk dat ziet op het functioneren van de democratie in het huidige bestel. Hier wordt naar gekeken bij de opvolging van de Staatscommissie Parlementair Stelsel (vraag 6).
- U heeft in dit verband ook op 3 februari jl. een brief van de Kinderombudsman ontvangen, die meent dat kinderen en jongeren onder de 18 jaar expliciet genoemd moeten worden als categorie die meegenomen zouden moeten worden in de 'nieuwe' participatieverordeningen op decentraal niveau (zie bijlage 4). De VC BiZa heeft een afschrift van de brief ontvangen. Bij gelegenheid van deze nota n.a.v. verslag stellen we voor in vraag 24 over inclusie expliciet te benoemen dat de Kinderombudsvrouw aandacht vraagt voor de betrokkenheid van jongeren en kinderen bij beleid van decentrale overheden en dat de bevordering van (alle) moeilijk bereikbare groepen in het ondersteunend beleid bij de implementatie van het wetsvoorstel wordt betrokken. Aanpassing van het wetsvoorstel ligt niet in de rede: er is voor gekozen om niet wettelijk voor te schrijven op welke wijze decentrale overheden hun verordening moeten vormgeven en het past dan niet om te verplichten dat jongeren/kinderen een plek krijgen in de verordening.
  - Er zal langs deze lijn ook een brief aan de Kinderombudsman worden voorbereid in reactie op de brief van 3 februari jl. Die brief zal separaat aan u worden voorgelegd voor akkoord.
- Volt, GroenLinks, CDA en D66 vragen naar financiële ondersteuning (o.a. vragen 37, 55, 65), waaronder specifiek van de openbare lichamen in Caribisch Nederland (55, 66). In lijn met de mvt is geantwoord dat het aanpassen van de inspraak- naar de participatieverordening meegenomen kan worden in de reguliere processen. Hoe de betrokkenheid van inwoners wordt vormgegeven is een autonome taak van decentrale overheden en daarom is het aan hen zelf om keuzes te maken hoeveel capaciteit en middelen zij daarvoor beschikbaar stellen. Dit wetsvoorstel leidt daarmee niet tot een taakverzwaring.
- Het is echter gebleken dat voor de openbare lichamen in Caribisch Nederland mogelijk aanvullend gerichte ondersteuning nodig is voor de goede implementatie van het wetsvoorstel. Daarom is de passage opgenomen dat het ministerie van BZK, binnen de daarvoor beschikbare middelen, zal bezien in hoeverre Bonaire, Sint Eustatius en Saba ondersteuning nodig hebben (vraag 55). D&B en KR zullen deze toezegging verder uitwerken, ook in overleg met de openbare lichamen.
- M.n. de VVD-fractie stelt aantal vragen over de juridische uitwerking van het uitdaagrecht, zoals mogelijkheden van bezwaar en beroep en mogelijkheid om verzoeken af te wijzen (o.a. vraag 12, 13, 34, 39). De precieze juridische uitwerking zal afhangen van het precieze initiatief en

Onze referentie
2023-0000035213

Datum
3 maart 2023

daarom is het onmogelijk die vragen op voorhand sluitend te beantwoorden. In de beantwoording is wel zoveel mogelijk aangegeven welke juridische varianten denkbaar zijn en dat beoordeling van verzoeken, waaronder afwijzing, mogelijk is binnen de kaders van de participatieverordening en andere toepasselijke wet- en regelgeving.

Onze referentie
2023-0000035213
Datum
3 maart 2023

Toelichting

Inhoud wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel bevestigt de zeggenschap van de decentrale volksvertegenwoordiging (bij gemeenten, provincies, waterschappen en de openbare lichamen in Caribisch Nederland) over burgerparticipatie en moderniseert de inspraakverordening naar een participatieverordening. Daarnaast wordt op wetsniveau geëxpliciteerd dat in de participatieverordening ook regels kunnen worden gesteld over het uitdaagrecht. Het doel van dit wetsvoorstel is om te bevorderen dat voor zowel inwoners als decentrale overheden duidelijk is binnen welke kaders inwoners kunnen participeren bij onderwerpen in hun directe omgeving. Het wetsvoorstel staat niet op zichzelf, maar gaat gepaard met uiteenlopende vormen van ondersteunend beleid, zoals het netwerk voortvloeiend uit het programma Democratie in Actie (www.lokale-democratie.nl), ontwikkeling van trainingen ambtelijk vakmanschap, een modelverordening en handreiking.

Politieke context

- Dit wetsvoorstel is ter uitvoering van het vorige regeerakkoord en de uitvoering wordt gegeven aan de motie Segers c.s.¹, waarin is verzocht een Right to Challenge-regeling tot stand te brengen.
- In het huidige coalitieakkoord is ook afgesproken dat op lokaal niveau mogelijkheden voor burgerparticipatie en burgerinitiatieven worden gestimuleerd, zoals een uitdaagrecht.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

[Redacted text block]

[Redacted text block]

---

¹ Kst. 35 000, nr. 24.

Onze referentie
2023-0000035213

Datum
3 maart 2023

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd. Verder is informatie onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van het parlementaire proces.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief	
2	Nota n.a.v. verslag	
3	Bijlage nota n.a.v. verslag: Brief Kinderombudsman 3 februari 2023.	
4	Verslag	